

Board AI Readiness Checklist

เครื่องมือประเมินความพร้อมของคณะกรรมการด้าน AI

วิธีใช้งาน

ใครใช้ได้บ้าง: กรรมการ | ผู้บริหารระดับสูง | เลขานุการบริษัท

ใช้เมื่อไหร่: ประชุมคณะกรรมการ | เตรียมวาระ AI สำหรับคณะกรรมการ | การประชุมกลยุทธ์ | จัดเตรียมแผนกลยุทธ์

ระยะเวลา: ประมาณ 15-20 นาที

วิธีคำนวณคะแนนรวม: นำคะแนนทุกข้อ (20 ข้อ) มาบวกกัน แล้วหารด้วย 20 จะได้คะแนนเฉลี่ย 1.00-4.00 แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ระดับ

เป้าหมาย: ไม่ใช่แค่รู้ว่าองค์กรอยู่ตรงไหน แต่เพื่อระบุ action items ที่ต้องดำเนินการต่อทันที

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ (1-4)

คะแนน	ความหมาย
1	ยังไม่มีมีการดำเนินการใด ๆ หรือไม่รับรู้ว่าเป็นความรับผิดชอบของบอร์ด
2	เริ่มมีการหารือหรือดำเนินการบ้างแล้ว แต่ยังไม่เป็นระบบหรือไม่ต่อเนื่อง
3	มีแนวทางและระบบที่ชัดเจน และนำไปปฏิบัติได้จริงในระดับที่เหมาะสม
4	ดำเนินการได้อย่างครบถ้วน ต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลขององค์กร

หมวดที่ 1: Strategic Alignment & Value Creation

การเชื่อมโยงเชิงกลยุทธ์และโอกาสทางธุรกิจ

เน้นการมอง AI เป็นโอกาสในการสร้างคุณค่า ไม่ใช่แค่เรื่องของฝ่าย IT

1.1	AI ในแผนกลยุทธ์ คณะกรรมการมีการระบุเรื่องการประยุกต์ใช้ AI ไว้ในแผนยุทธศาสตร์องค์กร (3-5 ปี) ชัดเจนแล้วหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
1.2	AI ในกฎบัตร (Charter) คณะกรรมการมีกำหนดเรื่อง AI เป็นส่วนหนึ่งในกฎบัตรหรือ กรอบการทำงานที่ของกรรมการหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
1.3	การจัดสรรงบประมาณ มีการอนุมัติงบประมาณลงทุนด้านเทคโนโลยีและ AI ที่เหมาะสม รวมถึงพัฒนาบุคลากรด้วยหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

1.4	การวัดผลความคุ้มค่า (ROI/VOI) / การสร้าง Sandbox สำหรับการทดลอง <i>คณะกรรมการมีการกำหนดเกณฑ์การติดตามผลลัพธ์จากการใช้ AI ว่าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนได้จริงหรือไม่? รวมทั้งมีการเปิดพื้นที่ให้เกิดการทดลองใหม่ ๆ หรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
1.5	ความถี่วาระ AI (AI Agenda) <i>คณะกรรมการมีการกำหนดให้เรื่อง AI อยู่ในวาระการประชุมเพื่อพิจารณาและติดตามอย่างเหมาะสมหรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

คะแนนรวมหมวดที่ 1: _____ / 20 คะแนน (จากทั้งหมด 5 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 1: _____ / คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมหมวดที่ 1 / 5 ข้อ)

หมวดที่ 2: AI Governance & Risk Management

การกำกับดูแลและการจัดการความเสี่ยง

เน้นการรับรู้ความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่มากับ AI — ไม่ใช่แค่ความเสี่ยง IT แบบเดิม

2.1	นโยบาย AI เชิงจริยธรรม (Ethical AI Policy) <i>องค์กรมีกรอบการใช้งาน AI ที่ปลอดภัย โปร่งใส และไม่ละเมิดสิทธิ/ข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) หรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2.2	AI Decision Policy <i>มีการกำหนดกรอบการใช้ AI สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เช่น AI Risk Appetite, AI Guardrails, Human in-on-out of loop, AI Trigger points.</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2.3	การจัดการความเสี่ยง (AI Security) <i>มีการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูล เมื่อพนักงานนำข้อมูลองค์กรไปใช้กับระบบ AI ภายนอก และมีการวางระบบป้องกันไม่ให้อัปเดตหรือเข้ามาควบคุมหรือดัดแปลงระบบ AI หรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2.4	แผนเผชิญเหตุ (Mitigation Plan) <i>มีแนวทางจัดการเมื่อเกิดข้อผิดพลาดจาก AI เช่น AI บิดเบือนข้อมูล หรือระบบล่มหรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2.5	AI Accountability <i>มีการกำหนดชัดเจนว่าใครใน C-Suite รับผิดชอบเรื่อง AI โดยตรง (เช่น CAIO, CDO หรือ CTO) หรือไม่?</i>	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

2.6	การติดตามกฎระเบียบ (Regulatory Scanning) องค์กรมีกระบวนการติดตามกฎหมายและข้อบังคับด้าน AI ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในทุกประเทศที่ดำเนินธุรกิจ (เช่น EU AI Act, PDPA) หรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
-----	---	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

คะแนนรวมหมวดที่ 2: _____ / 24 คะแนน (จากทั้งหมด 6 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 2: _____ / คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมหมวดที่ 2 /6ข้อ)

หมวดที่ 3: AI Infrastructure and People

โครงสร้างพื้นฐาน | ความพร้อมทางด้าน AI

เน้นการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างทรัพยากร และแผนที่รองรับการใช้ AI อย่างถูกวิธี

3.1	Technology & Tools คณะกรรมการกำกับให้องค์กรมีโครงสร้างทางเทคโนโลยีและเครื่องมือทางด้านดิจิทัลที่พร้อมรองรับการนำ AI มาใช้ประโยชน์	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3.2	Data & AI คณะกรรมการกำกับให้มั่นใจว่าข้อมูลมีความพร้อมเพียงพอ และเชื่อถือได้ เมื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผ่าน AI เพื่อประกอบการตัดสินใจ	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3.3	AI Culture & People มีแผนรองรับในการพัฒนาทักษะให้กับคนในองค์กร สร้างวัฒนธรรมที่เกิดการ Buy-in จากคนในองค์กรต่อการใช้ AI อย่างถูกวิธี	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

คะแนนรวมหมวดที่ 3: _____ / 12 คะแนน (จากทั้งหมด 3 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 3: _____ / คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมหมวดที่ 3 /3ข้อ)

หมวดที่ 4: Board AI Literacy & Culture

ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ

เน้นการอัปเดตความรู้ของตัวกรรมการเอง ไม่ใช่แค่รับรายงานจากฝ่ายจัดการ

4.1	Board Briefing and Information ในรอบปีที่ผ่านมา คณะกรรมการเคยได้รับข้อมูลหรือการอบรมเทรนด์เทคโนโลยี AI ใหม่ ๆ บ้างแล้วหรือไม่? คณะกรรมการได้รับข้อมูลจากฝ่ายจัดการเกี่ยวกับ AI อย่างเพียงพอ ทันเวลา และครอบคลุมทั้งโอกาส ความเสี่ยง และการควบคุมภายใน เพื่อให้คณะกรรมการกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
-----	---	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

4.2	ความเข้าใจในหน้าที่ กรรมการทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเองในการ "กำกับดูแล AI" (ไม่ใช่แค่ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่าย IT) หรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4.3	External Benchmarking คณะกรรมการได้รับข้อมูล/รายงานว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน กำลังใช้ AI อย่างไร และองค์กรของตนเองอยู่จุดไหน เมื่อเทียบกับ peer หรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4.4	การให้ประโยชน์จาก AI (AI Utilization by the Board) คณะกรรมการได้มีการนำเอา AI มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่กำกับดูแลหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

คะแนนรวมหมวดที่ 4: _____ / 16 คะแนน (จากทั้งหมด 4 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 4: _____ / คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมหมวดที่ 4 / 4 ข้อ)

หมวดที่ 5: Succession Planning & Talent Matrix

การวางแผนผู้สืบทอดและทักษะแห่งอนาคต

เน้นการมองไปข้างหน้าเพื่อส่งต่อองค์กรที่พร้อมสำหรับโลก AI

5.1	Board Skill Matrix ในโครงสร้างคณะกรรมการปัจจุบัน หรือแผนการสรรหา กรรมการใหม่ มีการระบุทักษะด้าน "Digital/AI Expertise" ไว้ในคุณสมบัติที่ต้องการหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5.2	Management Readiness คณะกรรมการมีการติดตามแผนพัฒนาทักษะ AI ของผู้บริหารระดับสูง (C-Suite) เพื่อเตรียมพร้อมรับ ตำแหน่งในอนาคตหรือไม่?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

คะแนนรวมหมวดที่ 5: _____ / 8 คะแนน (จากทั้งหมด 2 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 5: _____ / คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมหมวดที่ 5 / 2 ข้อ)

คะแนนรวมทั้ง 5 หมวด: _____ / 80 คะแนน (จากทั้งหมด 20 ข้อ)

ผลคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 หมวด: _____ คะแนนเต็มเฉลี่ย 4.00 (คะแนนรวมทั้ง 5 หมวด / 20 ข้อ)

สรุปคะแนนและการแปลผล

Score Summary & Action Plan

เกณฑ์คะแนน	ระดับ	ความหมายและแนวทาง
3.50-4.00	 Leading (AI-Ready Board)	คณะกรรมการมีความพร้อมสูง และ AI ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์และการสร้างมูลค่าของบริษัท
2.50-3.49	 Defined (AI-Advancing Board)	คณะกรรมการมีแนวทางและระบบที่ชัดเจน และกำลังเริ่มขยายการนำ AI มาใช้ในวงกว้าง
1.50-2.49	 Developing (AI-Aware Board)	คณะกรรมการเริ่มต้นได้ เริ่มนำ AI มาใช้แล้ว แต่ยังขาดความต่อเนื่องและการบูรณาการในระดับองค์กร
1.00-1.49	 Initial (AI-Vulnerable Board)	คณะกรรมการยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นและจำเป็นต้องสร้างความสามารถพื้นฐานให้แข็งแกร่ง เสริมความรู้ และวางกรอบกำกับดูแล AI ทันที

หมายเหตุ / Next Steps

จัดทำโดย: _____ วันที่: _____

(ตัวอย่าง) แผนดำเนินการแนะนำ

Recommended Action Plan —หลังทราบผลคะแนน

 Leading (AI-Ready Board)	3.50-4.00 พร้อมเต็มที่ เน้นรักษาความเป็นผู้นำและสร้างคุณค่าต่อเนื่อง
	- กำหนด AI ambition ระยะถัดไปและนำเสนอต่อผู้ถือหุ้นในฐานะความสามารถเชิงกลยุทธ์ - ทบทวน AI governance framework ทุกปี ให้ทันเทคโนโลยีและกฎหมายที่เปลี่ยนเร็ว - พิจารณาเป็น role model ในอุตสาหกรรม และแบ่งปัน best practice ด้าน AI governance กับ peer organizations - ตั้งคำถามเชิงรุกต่อฝ่ายจัดการว่า AI กำลังสร้างคุณค่าให้องค์กรได้อย่างไรในระยะต่อไป
 Defined (AI-Advancing Board)	2.50-3.49 มีระบบแล้ว เน้นขยายและยกระดับให้ครบวงจร
	- กำหนด AI ambition ระยะ 3 ปี พร้อม KPI ที่วัดได้ และติดตามผลทุกไตรมาสอย่างจริงจัง - ขยาย AI dialogue ให้ครอบคลุม C-Suite ทุกสาย ไม่ใช่แค่ CEO หรือ CTO - ทบทวน AI governance framework และ regulatory landscape ปีละครั้ง ให้ทันการเปลี่ยนแปลง - เริ่มวัด ROI/VOI จากโครงการ AI และนำผลมารายงานต่อบอร์ดเพื่อตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
 Developing (AI-Aware Board)	1.50-2.49 เริ่มต้นตัวแล้ว แต่ยังมีช่องว่างที่ต้องปิด
	- ระบุหมวดที่ยังได้คะแนนต่ำ มอบหมาย action owner และกำหนด timeline ที่ชัดเจน - จัด Board AI Briefing Session โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยกระดับความเข้าใจของกรรมการให้ลึกขึ้น - ทบทวนว่ากรรมการได้รับข้อมูล AI จากฝ่ายจัดการอย่างเพียงพอหรือไม่ และปรับ reporting structure หากจำเป็น - ขอให้ฝ่ายจัดการนำเสนอ AI-related policies และ Regulatory Scanning ในการประชุมครั้งถัดไป
 Initial (AI-Vulnerable Board)	1.00-1.49 ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ต้องเร่งสร้างรากฐานทันที
	- จัดประชุมคณะกรรมการพิเศษวาระ AI Readiness และกำหนดให้ AI เป็นวาระประจำของคณะกรรมการ - มอบหมายให้ CEO / CDO / CTO จัดทำ AI Readiness Roadmap และ Regulatory Scanning Report นำเสนอคณะกรรมการ - ทบทวน Board Skill Matrix และพิจารณาสรรหากรรมการที่มีความเชี่ยวชาญด้าน AI / Digital เพิ่มเติม - ขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาภายนอกด้าน AI Governance เพื่อสร้างกรอบกำกับดูแลเบื้องต้น